SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:2338

av Victoria Tiblom m.fl. (SD)

Skog, skogsbruk och ekonomi

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att värna och vidareutveckla den svenska modellen för ett aktivt skogsbruk och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att myndigheternas styrning och arbete i frågor som berör skogsbruket ska främja ett aktivt och konkurrenskraftigt skogsbruk, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att värna och stärka den svenska skogsnäringens långsiktiga konkurrenskraft och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att värna det nationella självbestämmandet över svensk skogspolitik och motverka ytterligare överföring av beslutanderätt på skogsområdet till EU och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skogsbruk ska utgöra utgångspunkten för pågående markanvändning på produktiv skogsmark och att begränsningar av brukandet ska grundas på beslut i det enskilda fallet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förenkla reglerna för avverkningsanmälningar genom en höjd arealgräns för anmälningsplikt och kortare väntetider och tillkännager detta för regeringen.

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kortare handläggningstid för omföring till skogsmark och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppgifter om avverkningsanmälda områden inte rutinmässigt ska publiceras i öppna digitala karttjänster, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att frivillighet ska vara utgångspunkten när ytterligare produktiv skogsmark undantas från aktivt skogsbruk och att den samlade arealen produktiv skogsmark som tas ur bruk ska begränsas, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att värna den enskilt ägda produktionsskogen och stärka möjligheten till ersättningsmark när skog tas i anspråk för naturvård, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att statligt ägd skogsmark i första hand ska prövas när ytterligare skogsmark behöver undantas från brukande för naturvårdsändamål, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Sveaskogs roll för ett aktivt och produktivt skogsbruk samt statens ansvar för naturvård på egen mark och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ingripa i skyddade områden när skadegörare eller brand hotar att spridas, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att valet av skogsbruksmetod ska avgöras av markägaren utifrån skogens och fastighetens förutsättningar och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att nya internationella målsättningar och åtaganden som kan få konsekvenser för svenskt skogsbruk föregås av heltäckande konsekvensanalyser, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka det grundlagsfästa egendomsskyddet för markägares rätt att bruka sin skog och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att restriktioner i en skogsägares brukanderätt ska åtföljas av fullgod och skyndsam ersättning, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om toleransgränser för inskränkningar i skogsbruket utan ersättning och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att markägare vars brukande av skog begränsas ska ges möjlighet till överläggning samt ha rätt till en rättssäker prövning och möjlighet att överklaga beslutet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att motverka omotiverade överklaganden av beslut som rör skogsbruk, bl.a. genom att pröva möjligheten till en överklagandeavgift, och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utveckla ersättningsformerna vid elledningsintrång på skogsmark så att ersättningen bättre återspeglar intrångets långsiktiga konsekvenser och att alternativ till enbart engångsersättning bör möjliggöras, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att hänsynen till kolbottnar och andra kulturhistoriska lämningar i skogsbruket ska vara proportionerlig och anpassad efter lämningens kulturhistoriska värde och rättsliga status, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda ifall det generella förbudet mot skogsdikning i södra Sverige kan ersättas med tillståndsplikt eller förenklat dispensförfarande och att Skogsstyrelsen eller länsstyrelsen ska medge sådant om inte hinder föreligger, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förenkla dispens för effektiv markavvattning och tillkännager detta för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återvätning av skogsmark ska bygga på frivillighet och föregås av en bedömning av åtgärdens klimatnytta samt konsekvenser för skogsproduktionen och tillkännager detta för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över beskattningen av ersättning vid nekat avverkningstillstånd i fjällnära skog så att markägaren inte missgynnas skattemässigt till följd av rådighetsinskränkningen, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att påföra uppgifter i fastighetsregistret om ersättning för fjällnära skog och tillkännager detta för regeringen.
28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur stor del av den fjällnära skogen som ska skyddas, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
29. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över gränsen för fjällnära skog i syfte att möjliggöra skogsbruk i områden där förutsättningarna för ett långsiktigt hållbart brukande är goda, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att naturvårdande skötsel som används för att bevara och utveckla naturvärden i skogen ska bygga på frivillighet på enskilt ägd mark, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
31. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att befintliga registreringar av nyckelbiotoper ska avregistreras, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
32. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att frivilliga naturvårdsavtal ska prioriteras framför bildandet av skyddade områden där skogsbruk helt hindras, att fortsatt brukande ska möjliggöras i den utsträckning skyddsvärdena medger samt att avtal som helt hindrar brukande som huvudregel ska vara tidsbegränsade, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
33. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att markägare ska ges bättre möjligheter att få skälig ersättning för naturvårdande skötsel, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
34. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utveckla former för en rättssäker identifiering av skogar med höga naturvärden där markägaren ges insyn och möjlighet till medverkan, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
35. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppgifter från Artportalen och andra öppna rapporteringssystem ska vara tillräckligt kvalitetssäkrade och vid behov verifierade innan de läggs till grund för myndighetsbeslut som begränsar markägarens möjlighet att bruka sin skog, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
36. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återbeskogningsplikten ska ge markägaren möjlighet att frivilligt avstå från

återbeskogning på begränsade ytor för att skapa eller bevara värdefulla naturmiljöer och tillkännager detta för regeringen.

37. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka förutsättningarna för ökad och långsiktigt hållbar skoglig tillväxt och en tryggad råvaruförsörjning genom att undanröja omotiverade hinder för produktionshöjande åtgärder i skogsbruket och tillkännager detta för regeringen.
38. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att undanröja omotiverade hinder för produktionshöjande åtgärder i skogsbruket och skapa bättre förutsättningar för bl.a. skogsgödsling och användning av lämpliga trädslag och tillkännager detta för regeringen.
39. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den statliga rådgivningen till skogsägare ska stödja ett aktivt skogsbruk med hög och långsiktigt hållbar produktion, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
40. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att värna och fortsatt utveckla skogskontot utifrån skogsbrukets långsiktiga förutsättningar och ojämna intäktsflöden och tillkännager detta för regeringen.
41. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska anta en nationell bioekonomistrategi som stärker konkurrenskraften och den svenska förädlingen och användningen av inhemsk förnybar råvara, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
42. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skogens samlade klimatnytta, inklusive kolinlagring och substitutionseffekter, ska beaktas vid utformningen av svensk klimatpolitik, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
43. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa långsiktiga förutsättningar för inhemsk produktion av torv och andra lämpliga odlingssubstrat för skogsplantsproduktion och tillkännager detta för regeringen.
44. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att minska kostnaderna för att anställa inom skogsbruket och skogsnäringen och tillkännager detta för regeringen.
45. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att värna konkurrenskraftiga drivmedelskostnader för skogsbruket och tillkännager detta för regeringen.

46. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska verka för att skogsbruket undantas från kostnadsökningar till följd av EU:s nya utsläppshandelssystem ETS 2, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
47. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att de miljökvalitetsmål och preciseringar som berör skogen ska vara realistiska, tydliga och möjliga att nå, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
48. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att statliga naturskyddsåtgärder i skogen ska fokuseras på marker med konstaterad förekomst av de allra mest sällsynta och hotade arterna, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
49. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att mer fokus behöver läggas på bevarande och skötsel av vissa ovanliga naturtyper där den biologiska mångfalden är hög och där allvarligt hotade arter ofta återfinns, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
50. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att anpassa andelen skyddad mark av olika naturtyper efter naturtypens totala areal och förekomst av akut hotade arter och tillkännager detta för regeringen.
51. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om grön infrastruktur och om att enskilda markägare inte ska omfattas av grön infrastruktur, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
52. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska tillsätta en oberoende granskning av rödlistans klassificering och användning i syfte att säkerställa att naturvårdsåtgärder är träffsäkra och proportionerliga i förhållande till arternas faktiska skyddsbehov, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
53. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska minimera LULUCF-förordningens negativa konsekvenser för skogsbruket, skogsägarna och skogsnäringen och tillkännager detta för regeringen.
54. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska lägga betydligt mer av de medel som i dag läggs på undantagande av vanligt förekommande skogstyper från skogsbruk på att värna övergångsformer mellan skogs- och jordbruksmark och andra ofta artrika och ovanliga skogstyper, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
55. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska verka för gemensamma och jämförbara beräkningsmetoder för skyddad skog inom EU samt

säkerställa att relevanta frivilliga avsättningar tillgodoräknas i Sveriges redovisning, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

56. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att EU-regler som berör skogsbruket ska genomföras och tillämpas med fullt utnyttjande av det nationella handlingsutrymmet och utan mer långtgående krav än vad EU-rätten kräver, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
57. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att myndigheter som handlägger frågor som berör skogsbruket ska säkerställa att berörd personal har relevant kunskap om och förståelse för skogsbrukets praktiska och ekonomiska förutsättningar, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
58. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka skogssektorns kompetensförsörjning genom utbildningar som motsvarar näringens behov, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
59. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa långsiktig kontinuitet, jämförbarhet och god tillgänglighet i den skogliga statistiken och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverige är ett av världens stora skogsländer. Skogen har under generationer bidragit till landets välstånd och är fortfarande en grund för sysselsättning, exportintäkter och utveckling i stora delar av landet. Den har samtidigt betydande värden för natur, klimat och friluftsliv. Skogsbrukets långsiktiga karaktär innebär att dagens beslut påverkar både kommande generationers möjligheter och skogens framtida utveckling. Därför är förutsättningarna för att äga, förvalta och bruka skog en fråga av stor betydelse för hela Sverige.

Övergripande principer för Sverigedemokraternas skogspolitik

Skogen är en av Sveriges viktigaste naturresurser och skogsnäringen har stor betydelse för svensk ekonomi, export, sysselsättning och en levande landsbygd. Ett aktivt och konkurrenskraftigt skogsbruk är också viktigt för tillgången till förnybar råvara och för Sveriges beredskap. Vi vill därför värna och vidareutveckla den svenska modellen för skogsbruk, med stark äganderätt och frihet under ansvar som grund.

En hög skoglig produktion behöver inte stå i motsats till en effektiv naturhänsyn. Genom vardagshänsyn, frivilliga avsättningar och andra riktade naturvårdsinsatser kan betydande miljövärden bevaras samtidigt som huvuddelen av den produktiva skogsmarken fortsatt brukas.

Under senare år har skogsägarnas handlingsutrymme på flera områden begränsats eller ifrågasatts genom bland annat tillämpningen av artskyddsregler, myndigheters krav och en växande reglering på EU-nivå. Flera steg har tagits för att skapa tydligare och mer förutsebara regler för skogsbruket, vilket vi välkomnar. Vi anser samtidigt att arbetet behöver fortsätta. Utgångspunkten måste vara att den som äger skogen också ska ha goda möjligheter att bruka och utveckla den. När det allmänna inskränker brukandet ska det ske rättssäkert och proportionerligt och med respekt för äganderätten.

Sverige behöver också öka den skogliga tillväxten och skapa goda förutsättningar för en stark och konkurrenskraftig skogsnäring. Ett högt och långsiktigt hållbart virkesuttag skapar arbetstillfällen och exportintäkter och förser samhället med förnybar råvara. Politiken bör därför skapa förutsättningar för investeringar, innovation och ett aktivt brukande snarare än att successivt minska den areal som kan användas för produktion.

Vi anser att skogspolitiken även framöver ska bygga på förtroende för skogsägaren och principen om frihet under ansvar. Statlig detaljstyrning och ytterligare inskränkningar av brukandet ska inte vara förstahandslösningen när naturvärden behöver värnas. Frivillighet, vardagshänsyn och riktade åtgärder kan i många fall förena ett aktivt skogsbruk med stor naturvårdsnytta. Den svenska modellen bör därför värnas och vidareutvecklas med målet att både stärka skogsägarnas möjligheter att bruka sin skog och skapa förutsättningar för en växande och långsiktigt konkurrenskraftig svensk skogsnäring.

Skogsnäringens konkurrenskraft.

Den svenska skogsnäringen är av stor betydelse för sysselsättning, export och ekonomisk utveckling i hela landet. För att skogsbruket och den skogsbaserade industrin ska kunna utvecklas krävs konkurrenskraftiga villkor genom hela värdekedjan. Det handlar bland annat om en väl fungerande transportinfrastruktur, en trygg och konkurrenskraftig energiförsörjning samt att skatter, avgifter och andra politiskt beslutade kostnader inte sammantaget försämrar svenska företags internationella konkurrensförutsättningar.

Myndigheternas arbete för skogsbruket

Myndigheter som kommer i kontakt med skogsbruket ska skapa goda och förutsebara förutsättningar för ett aktivt och konkurrenskraftigt skogsbruk. Skogsägaren ska mötas av kompetens, service och rådgivning och myndigheternas arbete ska präglas av förståelse för skogsbrukets långsiktiga förutsättningar.

Skogsstyrelsen har en särskild roll som förvaltningsmyndighet för frågor om skogsbruket. Vi välkomnar att produktionsmålet och arbetet för ökad skoglig tillväxt har fått ökad uppmärksamhet. Främjandeperspektivet behöver fortsatt ha en tydlig ställning och rådgivning, kunskapsförmedling och regelförenkling ska underlätta ett aktivt och lönsamt skogsbruk.

Även andra myndigheters beslut och underlag kan få betydande konsekvenser för skogsbruket. Regeringens styrning av berörda myndigheter ska därför bidra till att konsekvenserna för brukande, produktion och konkurrenskraft beaktas och att myndighetsutövningen är rättssäker och förutsebar.

Nej till överstatlig skogspolitik

Sverige är ett av Europas stora skogsländer och svenska förhållanden, ägarstrukturer och brukningsmetoder skiljer sig på flera sätt från andra medlemsstaters. Vi anser därför att beslut om hur den svenska skogen ska brukas i huvudsak ska fattas i Sverige och utifrån svenska förhållanden.

EU-fördragen innehåller ingen gemensam skogspolitik, men EU har genom lagstiftning inom bland annat miljö- och klimatområdet fått ett allt större faktiskt inflytande över skogen. Regler om biologisk mångfald, klimat, markanvändning och naturrestaurering kan få långtgående konsekvenser för svenska skogsägare och skogsnäringen.

Vi motsätter oss en utveckling där beslutanderätt över skogen stegvis flyttas till EU genom andra politikområden. Sverige ska försvara det nationella självbestämmandet och subsidiaritetsprincipen och motverka ytterligare överföring av beslutanderätt på skogsområdet till EU.

Pågående markanvändning på produktiv skogsmark

Skogsbruk är en långsiktig verksamhet där beslut och investeringar ofta sträcker sig över flera generationer. För skogsägaren är det därför avgörande att förutsättningarna

för att bruka marken är tydliga och förutsebara. Vi anser att utgångspunkten på produktiv skogsmark ska vara att pågående markanvändning är skogsbruk.

Om det allmänna vill begränsa brukandet ska det finnas tydligt rättsligt stöd och, när det krävs, ett beslut i det enskilda fallet. Markägaren ska inte genom otydliga besked eller informella utpekanden lämnas i osäkerhet om hur skogen får brukas.

Riksdagen har under 2026 beslutat om förändringar som bland annat ska stärka skogsägares förutsebarhet och begränsa vissa kostnader och processuella bördor. Huvuddelen av lagändringarna träder i kraft den 1 januari 2027. Förändringarna är positiva men löser inte i sig den grundläggande frågan om markägarens faktiska möjlighet att bruka sin skog. Utgångspunkten ska vara brukande; när samhället bedömer att detta behöver begränsas ska det tydliggöras genom en rättssäker process.

Enklare och snabbare avverkningsanmälningar

Regelverket för avverkningsanmälningar ska vara proportionerligt och myndigheternas resurser koncentreras till de ärenden där behovet av tillsyn är störst. Långa väntetider och onödig administration försvårar samtidigt skogsägarens planering och möjligheten att anpassa avverkningen efter praktiska förutsättningar.

Vi välkomnar att tiden mellan avverkningsanmälan och den tidpunkt då avverkningen får påbörjas kortas från sex till tre veckor och att möjligheten till tidigare avverkning görs mer flexibel. Vi vill samtidigt höja gränsen för anmälningsplikt vid föryngringsavverkning från dagens 0,5 hektar till två hektar. Det skulle minska administrationen för både skogsägare och Skogsstyrelsen och ge myndigheten bättre möjligheter att koncentrera tillsynen till större avverkningar.

En höjd arealgräns förändrar inte skogsägarens skyldighet att följa annan tillämplig lagstiftning eller ta föreskriven miljöhänsyn. Syftet är att göra anmälningssystemet mer proportionerligt och skapa bättre förutsättningar för ett flexibelt och aktivt skogsbruk.

Kortare tid för omföring till skogsmark

Den som vill ta jordbruksmark ur produktion för exempelvis skogsplantering ska som huvudregel anmäla detta till länsstyrelsen minst åtta månader i förväg. En så lång väntetid begränsar markägarens möjligheter att snabbt anpassa markanvändningen efter fastighetens förutsättningar.

Vi anser att tiden bör kortas. Nödvändiga miljöhänsyn och myndigheternas möjlighet att ingripa behöver upprätthållas, men processen bör kunna genomföras betydligt snabbare och mer effektivt. Markägare ska inte behöva vänta längre än vad som är motiverat för att kunna använda sin mark på ett ändamålsenligt sätt.

Publicering av avverkningsanmälningar

Den som lämnar en avverkningsanmälan till Skogsstyrelsen gör det för att uppfylla ett lagstadgat krav. En sådan myndighetskontakt bör inte automatiskt innebära att uppgifter om den planerade åtgärdens geografiska läge görs lättillgängliga för en obegränsad krets genom öppna digitala karttjänster.

Det finns en principiell skillnad mellan att en uppgift finns hos en myndighet och omfattas av reglerna om allmänna handlingar och att myndigheten på eget initiativ sammanställer och sprider uppgiften genom öppna digitala tjänster. Myndigheter ska kunna utbyta den information som behövs för handläggning och tillsyn utan att uppgifterna därför rutinmässigt behöver publiceras öppet.

Vi vill därför att den rutinmässiga publiceringen av avverkningsanmälda områden i öppna digitala karttjänster upphör. Detta förändrar inte reglerna om allmänna handlingar utan handlar om proportionaliteten i statens aktiva och systematiska publicering av uppgifter om enskilda skogsägares planerade åtgärder.

Skydd av skog och frivillighet

Betydande arealer skog är i dag undantagna från avverkning genom formellt skydd, frivilliga avsättningar och andra former av hänsyn. Skogsägarnas egna insatser för biologisk mångfald måste räknas med när omfattningen av naturvården bedöms.

Frivillighet ska vara utgångspunkten när ytterligare produktiv skogsmark undantas från brukande och den samlade arealen produktiv skogsmark som tas ur bruk behöver begränsas. Naturvården bör i större utsträckning bygga på samarbete med markägaren, frivilliga avsättningar och tidsbegränsade lösningar framför ytterligare permanenta inskränkningar.

Även EU:s naturrestaureringsförordning kan öka trycket på svensk skogsmark. Sverige ska använda det nationella handlingsutrymme som finns och motverka att genomförandet leder till att mer produktiv skogsmark än nödvändigt tas ur bruk.

Värna den enskilt ägda produktionsskogen

Det enskilda skogsägandet bör värnas genom en långsiktig balans mellan olika ägarkategorier. Jordförvärvslagstiftningen fyller en viktig funktion för att motverka att enskilt ägd skogsmark successivt övergår till juridiska personer. Regelverket behöver samtidigt vara förutsebart och ge goda möjligheter till generationsskiften, fastighetsutveckling och ett aktivt skogsbruk. Det enskilda skogsägandet är en viktig del av den svenska skogsbruksmodellen. Enskilt ägd produktionsskog ska inte övergå i statlig eller bolagsägd mark annat än genom frivilliga överenskommelser. När ytterligare skogsmark behöver undantas från brukande för naturvårdsändamål ska statligt ägd mark i första hand prövas.

Om en enskild skogsägares mark tas i anspråk för naturvård ska ersättningsmark vara ett tydligt alternativ till ekonomisk ersättning. Staten förfogar genom bland annat Sveaskog över skogsmark som kan användas för markbyten. Den som avstår skog bör så långt som möjligt kunna erbjudas produktionsmässigt likvärdig mark och därmed ges möjlighet att fortsätta som aktiv skogsägare. Vi vill se en utredning som ser över möjligheterna att staten om den ej kan erbjuda en sådan mark inom ett närliggande avstånd, istället köper upp och erbjuder annan mark till markägaren.

Större förändringar av statens eller enskildas skogsinnehav kan påverka såväl virkesförsörjningen som möjligheten att erbjuda ersättningsmark. Sådana förändringar bör därför föregås av en samlad bedömning av konsekvenserna för skogsbruket och det enskilda skogsägandet.

Sveaskogs roll i ett aktivt skogsbruk

Sveaskog är Sveriges största skogsägare och har därmed en särskild betydelse för såväl virkesförsörjning som statens naturvårdsansvar. När staten bedömer att ytterligare skogsmark behöver undantas från brukande bör möjligheten att använda statligt ägd mark prövas innan motsvarande inskränkningar görs på enskilt ägd mark.

Detta får inte innebära att Sveaskogs produktionsuppdrag försvagas. Den mark som är avsedd för produktion ska brukas aktivt och långsiktigt med hög virkesproduktion. Staten ska således ta ansvar för naturvården på egen mark samtidigt som Sveaskog bidrar till en stark råvaruförsörjning och utvecklingen av svensk skogsskötsel.

Skadegörare och brand i skyddade områden

Skyddade områden får inte hindra nödvändiga åtgärder när skadegörare eller brand innebär en konkret risk för omkringliggande skog. Ett angrepp som tillåts utvecklas i ett skyddat område kan även orsaka betydande skador på angränsande produktionsskog.

Det ska därför vara möjligt att snabbt vidta proportionerliga skadebegränsande åtgärder när det finns risk för spridning. Åtgärderna ska anpassas till situationen och områdets skyddsvärden, men skyddsbestämmelser ska inte hindra rimliga insatser för att begränsa skador på omkringliggande mark.

Val av skogsbruksmetod

Olika skogsbruksmetoder ska kunna utvecklas, prövas och utvärderas. Kunskapen om bland annat hyggesfria metoder behöver fortsätta utvecklas, men en ökad användning ska bygga på kunskap och skogsägarens egna val, inte på politiska krav på en generell övergång från trakthyggesbruk.

Skogsägare har olika mål och deras fastigheter olika förutsättningar. Valet av skogsbruksmetod ska därför ligga hos markägaren inom ramen för gällande lagstiftning. Staten ska bidra med forskning, kunskap och rådgivning, inte styra vilken metod den enskilde ska använda.

Konsekvensanalyser inför internationella åtaganden

Internationella mål inom bland annat miljö, klimat och biologisk mångfald kan få långtgående konsekvenser för svenskt skogsbruk. Sverige ska därför inte medverka till nya mål eller åtaganden som väsentligt påverkar skogen utan att konsekvenserna först har analyserats.

Analyserna ska omfatta effekterna för ägande- och brukanderätt, virkesproduktion, konkurrenskraft, markanvändning och samhällsekonomiska kostnader. När flera regelverk, mål och styrmedel påverkar skogsbruket samtidigt ska även de samlade effekterna analyseras. Sverige ska ha ett fullgott beslutsunderlag innan landet binder sig till åtaganden som kan begränsa möjligheten att äga, bruka och utveckla skog.

Ersättning vid inskränkningar i brukanderätten

Det grundlagsfästa egendomsskyddet behöver stärkas så att markägarens rätt att bruka sin egendom får ett tydligare och mer förutsebart skydd. Inskränkningar i

brukanderätten ska vara nödvändiga och proportionerliga och mindre ingripande alternativ ska prövas. Ett starkare grundlagsskydd bör också säkerställa att markägare inte tvingas bära oskäliga kostnader för inskränkningar som beslutas i allmänhetens intresse.

Ett starkare skydd är viktigt för att säkerställa att inskränkningar är väl motiverade, proportionerliga och förenade med rättssäkra möjligheter till prövning och ersättning.

När staten av hänsyn till allmänna intressen begränsar möjligheten att bruka skog ska kostnaden inte oskäligt vältras över på den enskilde. Restriktioner i brukanderätten ska därför åtföljas av fullgod och skyndsam ersättning.

Ersättningen ska motsvara den ekonomiska skada som inskränkningen orsakar och processen ska vara utformad så att markägaren inte behöver driva långvariga och kostsamma processer för att få sin rätt tillgodosedd.

Ersättning gör samtidigt inte varje inskränkning acceptabel. Innan brukandet begränsas ska det prövas om åtgärden är nödvändig och proportionerlig och om mindre ingripande alternativ finns. Ersättningsrätten kompletterar denna prövning, men ersätter den inte. Det grundlagsfästa egendomsskyddet behöver ge ett starkt och förutsebart skydd även för markägarens möjlighet att bruka sin egendom. Det bör därför prövas hur skyddet för brukanderätten kan stärkas så att långtgående inskränkningar inte kan införas utan tydligt lagstöd, en rättssäker proportionalitetsprövning och fullgod ersättning.

Elledningsintrång på skogsmark

Utbyggnaden av elnätet kan innebära omfattande och långvariga intrång på skogsfastigheter. Mark tas ur produktion samtidigt som intrånget kan påverka fastighetens brukande och värde under mycket lång tid. Ersättningssystemet behöver därför bättre återspegla intrångets faktiska och långsiktiga konsekvenser för markägaren.

Vi anser att ersättningsformer som återkommande ersättning eller arrendeliknande modeller bör kunna användas som alternativ till enbart engångsersättning. Även modeller där markägaren får del av det långsiktiga ekonomiska värde som nyttjandet av marken skapar bör kunna prövas.

Ersättningsfrågan ersätter samtidigt inte kravet på proportionalitet. Innan mark tas i anspråk ska behovet, alternativa sträckningar och mindre ingripande lösningar prövas. Först därefter aktualiseras frågan om fullgod ersättning för det intrång som faktiskt

behöver göras. Även hanteringen av avverkat virke har betydelse för markägarens ersättning. Markägare ska inte behöva bära merkostnader eller ekonomiska risker till följd av att frågor om avverkning och virkeshantering hänvisas till separata avtal i stället för att kunna prövas inom ledningsförrättningen.

Toleransgränser vid begränsningar av avverkning

Det är inte rimligt att en enskild skogsägare ska bära en betydande ekonomisk förlust när det allmänna begränsar en planerad avverkning. De toleransgränser som tillämpas för hänsyn utan ersättning bör därför sänkas kraftigt.

Sverigedemokraterna har tidigare föreslagit att toleransgränsen för enskilda skogsägare aldrig ska överstiga fem procent av hela åtgärdens värde. Den inriktningen bör fortsatt gälla. Toleransgränsen får inte heller utvecklas till en standardnivå för hur stora intrång myndigheter regelmässigt kan göra utan ersättning.

Rättssäkerhet vid begränsningar av skogsbruk

När en markägare riskerar att få sitt brukande begränsat ska denne ges möjlighet till överläggning med berörd myndighet, kunna ta del av underlaget och framföra relevanta uppgifter och alternativa lösningar. Det kan bidra till att felaktiga eller onödigt ingripande begränsningar undviks.

Om brukandet ändå begränsas ska det framgå av ett tydligt och motiverat beslut. Markägaren ska kunna förstå vad begränsningen innebär, vad den grundas på och hur beslutet kan överklagas. När det allmänna begränsar möjligheten att bruka skog ska det finnas tillgång till en rättssäker och effektiv prövning.

Rätten till rättslig prövning ska värnas. Samtidigt behöver omotiverade överklaganden som medför kostnader och förseningar motverkas. Vi anser därför att möjliga åtgärder bör prövas, däribland möjligheten till en överklagandeavgift inom ramen för Sveriges rättsliga åtaganden.

Hänsyn till kolbottnar och andra kulturhistoriska lämningar

Skogsbruket ska visa hänsyn till kulturhistoriska lämningar, men lämningarnas kulturhistoriska värde och rättsliga status varierar. Det är därför inte rimligt att alla lämningar behandlas på samma sätt.

Hänsynen ska vara proportionerlig och anpassad efter lämningens värde och rättsliga status. Värdefulla lämningar ska ges ett starkt skydd, medan hänsynen i andra fall så långt som möjligt bör kunna förenas med fortsatt skogsbruk. För markägaren ska det vara tydligt vilken status en lämning har och vilken hänsyn som krävs.

Markavvattning och återvätning av skogsmark

En fungerande vattenhushållning är viktig för ett aktivt och produktivt skogsbruk och förutsättningarna varierar mellan olika marker. Reglerna bör därför så långt som möjligt bygga på bedömningar av förhållandena på den enskilda platsen.

I stora delar av södra och mellersta Sverige gäller ett generellt förbud mot markavvattning och utöver tillstånd krävs även dispens. Vi anser att det bör utredas om det generella förbudet kan ersättas med tillståndsplikt eller ett förenklat dispensförfarande där åtgärden prövas i det enskilda fallet. När dispens krävs ska processen vara enkel och skyndsam. Det är samtidigt viktigt att skilja ny markavvattning från underhåll av befintliga diken.

Återvätning kan minska utsläppen från vissa dikade torvmarker men påverkar också möjligheten till skogsproduktion. Återvätning av skogsmark ska därför bygga på markägarens frivilliga medverkan och föregås av en bedömning av såväl klimatnyttan som konsekvenserna för skogsproduktionen.

Ersättning vid avverkningsförbud i fjällnära skog

Om tillstånd till avverkning i fjällnära skog nekas på grund av höga naturvärden har markägaren rätt till ersättning för rådighetsinskränkningen. Ersättningen behandlas dock inte nödvändigtvis skattemässigt på samma sätt som den avverkningsinkomst som markägaren annars hade kunnat få.

Vi anser därför att beskattningen av sådan ersättning bör ses över så att markägaren inte missgynnas skattemässigt till följd av statens rådighetsinskränkning.

Det behöver också vara tydligt när ersättning redan har betalats för ett område. Uppgift om ersättning för fjällnära skog bör därför registreras i fastighetsregistret. Det skapar tydlighet vid framtida ägarbyten och minskar risken för att ersättning betalas flera gånger för samma inskränkning.

Skydd av fjällnära skog

Den fjällnära skogen rymmer betydande naturvärden, men all fjällnära skog har inte samma skyddsbehov. Omfattningen av skyddet bör därför ses över. Utgångspunkten ska vara de faktiska naturvärdena och behovet av skydd, inte enbart skogens geografiska belägenhet. Skog som saknar ett tydligt skyddsbehov bör så långt som möjligt kunna brukas, medan naturvårdsinsatser koncentreras till de områden där de gör störst nytta.

Gränsen för fjällnära skog fastställdes i början av 1990-talet och bygger till stor del på en äldre skogsodlingsgräns. Sedan dess har kunskapen om skogens tillväxt och föryngring utvecklats. Inom det fjällnära skogsområdet finns produktiv skogsmark med goda förutsättningar för återväxt och ett långsiktigt skogsbruk. Det finns därför skäl att pröva om hela det nuvarande området även fortsättningsvis behöver omfattas av de särskilda reglerna.

Vi vill därför se en översyn av gränsen för fjällnära skog utifrån aktuell kunskap om markens produktionsförmåga, klimatförhållanden och möjligheterna att säkerställa återväxt, med beaktande av lokala förhållanden och markägarnas kunskap. Syftet ska vara att möjliggöra skogsbruk i de områden där förutsättningarna är goda.

Naturvårdande skötsel, frivillighet och naturvärden

Naturvärden kan i många fall bevaras och utvecklas genom aktiv skötsel. På enskilt ägd mark ska naturvårdande insatser bygga på frivillighet och genomföras i samverkan med markägaren.

Frivilliga naturvårdsavtal ska prioriteras framför skyddsformer där skogsbruk helt hindras. Avtalen bör utformas så att fortsatt brukande möjliggörs i den utsträckning naturvärdena medger. När ett avtal helt hindrar brukandet bör huvudregeln vara att det är tidsbegränsat. När avtalstiden löper ut ska marken återgå till produktion om inte markägaren frivilligt ingår ett nytt avtal. Markägare som genomför naturvårdande skötsel som efterfrågas av det allmänna ska också ges bättre möjligheter till skälig ersättning för arbetet.

Regelverket ska samtidigt underlätta frivilliga naturvårdsåtgärder. Återbeskogningsplikten bör därför ge markägaren möjlighet att avstå från återbeskogning på begränsade ytor för att skapa eller bevara exempelvis brynmiljöer, naturligt öppna partier och andra värdefulla naturmiljöer.

Systemet med registrerade nyckelbiotoper har medfört problem för enskilda skogsägare. Även om en registrering inte i sig är ett formellt avverkningsförbud kan den få praktiska konsekvenser för möjligheten att bruka skogen och avsätta virket.

Skogsstyrelsen registrerar inte längre nya nyckelbiotoper. Vi anser att befintliga registreringar ska avregistreras.

Kunskap om höga naturvärden och skyddsvärda arter behövs, men identifieringen måste vara rättssäker. Markägaren ska ges insyn och möjlighet till medverkan. Uppgifter från Artportalen och andra öppna rapporteringssystem som kan få betydelse för ingripande myndighetsbeslut ska hålla tillräcklig kvalitet och vid behov verifieras innan de används för att begränsa brukandet.

Identifieringen eller kartläggningen av ett naturvärde får inte i sig utvecklas till ett parallellt områdesskydd. När staten faktiskt begränsar markägarens brukande ska det ske genom den rättssäkra prövning som gäller för sådana inskränkningar.

Forskning, produktion och en växande bioekonomi

En ökad och långsiktigt hållbar skoglig tillväxt är avgörande för att stärka Sveriges virkesförsörjning och skogsnäringens konkurrenskraft. Skogspolitiken ska därför skapa goda förutsättningar för att utveckla skogens produktionsförmåga och säkerställa tillgången till svensk skogsråvara över tid. Ett produktivt skogsbruk kräver fortsatt tillämpad forskning om skogsskötsel, föryngring och åtgärder som kan öka den långsiktigt hållbara skogliga tillväxten. Kunskapen behöver också kunna omsättas i praktiken genom rådgivning som stödjer ett aktivt skogsbruk.

En ökad och långsiktigt hållbar skoglig tillväxt är viktig för att trygga den framtida tillgången till svensk skogsråvara och stärka skogsnäringens konkurrenskraft. Skogspolitiken ska därför ge goda förutsättningar för att utveckla skogens produktionsförmåga och möjliggöra ett högt och långsiktigt hållbart virkesuttag.

Produktionen kan stärkas genom bland annat god föryngring, bättre skogsodlingsmaterial, skogsgödsling och användning av lämpliga trädslag. När användningen av främmande trädarter har riskbedömts och godkänts ska valet i grunden ligga hos markägaren. Omotiverade hinder för produktionshöjande åtgärder ska undanröjas samtidigt som den enskilde skogsägaren ges utrymme att välja åtgärder utifrån fastighetens förutsättningar.

Skogsplantproduktionen är en viktig del av skogsbrukets produktionskedja och har även betydelse för beredskapen. Sverige behöver långsiktiga förutsättningar för inhemsk produktion av torv och andra lämpliga odlingssubstrat för skogsplantor.

Skogsbrukets långa tidsperspektiv och ojämna intäktsflöden gör skogskontot till ett viktigt verktyg. Det ska värnas och fortsatt utvecklas utifrån skogsbrukets förutsättningar och behovet av långsiktiga investeringar.

Sverige bör också anta en nationell bioekonomistrategi som stärker konkurrenskraften, svensk förädling och användningen av hållbart producerad inhemsk förnybar råvara. Strategin ska vara teknikneutral.

Skogens klimatnytta omfattar både kolinlagring och den nytta som uppstår när förnybar skogsråvara ersätter mer fossilintensiva produkter, material, drivmedel och energi. Den samlade klimatnyttan ska beaktas vid utformningen av svensk klimatpolitik.

Skogsbrukets konkurrenskraft och kostnader

Skogsbruket verkar på en internationell marknad och är beroende av konkurrenskraftiga villkor för arbete, transporter och maskinanvändning. Höga kostnader för att anställa och för drivmedel slår särskilt mot verksamheter i landsbygdsområden där avstånden är långa och möjligheten att ersätta arbetsmaskiner och tunga transporter med andra alternativ är begränsad.

Vi vill därför minska kostnaderna för att anställa och värna konkurrenskraftiga drivmedelskostnader för skogsbruket och skogsnäringen. Nya klimatstyrmedel ska inte försämra konkurrenskraften eller flytta produktion från Sverige till länder med lägre miljökrav.

Införandet av EU:s nya utsläppshandelssystem ETS2 riskerar att öka kostnaderna för fossila drivmedel. Sverige ska verka för att skogsbruket undantas från sådana kostnadsökningar och använda det nationella och europeiska handlingsutrymme som finns för att värna näringens konkurrenskraft.

Träffsäkra naturvårdsinsatser

Naturvårdens resurser ska användas där de gör störst nytta. Statliga naturskyddsåtgärder i skogen bör därför fokuseras på marker med konstaterad förekomst av de allra mest sällsynta och hotade arterna. Större fokus bör också läggas på vissa ovanliga naturtyper med hög biologisk mångfald och förekomst av allvarligt hotade arter.

Andelen skyddad mark av olika naturtyper bör anpassas efter naturtypens totala förekomst och förekomsten av akut hotade arter. Betydligt mer av de resurser som i dag används för att undanta vanligt förekommande skogstyper från skogsbruk bör i stället

riktas mot övergångsformer mellan skogs- och jordbruksmark och andra ofta artrika och ovanliga skogstyper. I många sådana miljöer kan aktiv skötsel dessutom vara nödvändig för att naturvärdena ska bestå.

Grön infrastruktur och rödlistan

Grön infrastruktur och andra storskaliga planeringsunderlag får inte utvecklas till ett parallellt områdesskydd på enskilt ägd mark. Enskilda markägare ska inte omfattas av grön infrastruktur på ett sätt som senare används för att begränsa brukandet utan en rättssäker prövning i det enskilda fallet.

Även rödlistan behöver användas med tydlig åtskillnad mellan olika hotkategorier. Att en art är rödlistad innebär inte i sig att den är akut eller starkt hotad. Vi anser därför att en oberoende granskning bör göras av såväl rödlistans klassificering som dess användning, så att naturvårdsåtgärder blir träffsäkra och proportionerliga i förhållande till arternas faktiska skyddsbehov.

LULUCF och ett aktivt skogsbruk

EU:s LULUCF-regelverk ställer krav på nettoupptaget av växthusgaser från markanvändningssektorn. Dessa krav får inte mötas genom en politik som pressar ned avverkningen och därmed begränsar skogsägarnas brukande eller skogsindustrins tillgång till råvara.

Sverige ska använda det nationella handlingsutrymme som finns och verka för att minimera LULUCF-regelverkets negativa konsekvenser för skogsbruket, skogsägarna och skogsnäringen. Åtgärder som stärker skogens långsiktiga tillväxt och produktionsförmåga bör prioriteras.

Skyddad skog och tillämpning av EU-regler

Internationella jämförelser av skyddad skog försvåras av skillnader i hur länder redovisar skydd och andra naturvårdsåtgärder. Sverige ska verka för gemensamma och jämförbara beräkningsmetoder inom EU och säkerställa att relevanta frivilliga avsättningar kan tillgodoräknas i Sveriges redovisning.

När EU-rätten lämnar medlemsstaterna handlingsutrymme ska Sverige använda detta fullt ut. Sverige ska inte införa mer långtgående krav än vad EU-rätten kräver och

tillämpningen ska utformas så att onödiga begränsningar av ett aktivt och konkurrenskraftigt skogsbruk undviks.

Kunskap och kompetens för skogsbruket

Personal vid myndigheter som handlägger frågor om skogsbruk behöver relevant kunskap om såväl sitt sakområde som skogsbrukets praktiska och ekonomiska förutsättningar. Specialistkunskap inom ett område får inte innebära att konsekvenserna för brukandet förbises.

Skogsbruket och skogsindustrin behöver samtidigt kvalificerad arbetskraft inom ett stort antal yrken. Utbildningarnas innehåll och dimensionering bör därför utvecklas i nära kontakt med näringen så att de bättre motsvarar skogssektorns kompetensbehov.

Långsiktig skoglig statistik

Skogsbrukets långa tidsperspektiv kräver långa och jämförbara statistiska tidsserier. När metoder och publiceringsformer utvecklas ska därför kontinuitet, jämförbarhet och tillgänglighet säkerställas så att utvecklingen av skogen och skogsbruket kan följas över tid.

Victoria Tiblom (SD)

Peter Eriksson (SD) *Tomas Brandberg (SD)*

Terje Skaarnes (SD)